

Діяльнісні характеристики навчальних результатів у системі компетентнісно орієнтованих завдань

*Т.С. Павлова,
науковий співробітник відділу
початкової освіти імені О.Я. Савченко
Інституту педагогіки НАПН України*

Оновлення технологій навчання молодших школярів зумовлене потребою в систематичному використанні можливостей початкової освіти для здійснення компетентнісно орієнтованого навчання і створення науково-методичного супроводу для реалізації Концепції Нової української школи. За О. Савченко діяльнісний складник є ядром кожної компетентності: він найбільшою мірою забезпечує здатність учня діяти. Операційним механізмом цієї здатності є дії, операції, уміння, навички. У нормативній базі початкової освіти (Державний стандарт, Типові освітні програми) передбачено діяльнісні характеристики навчальних результатів, зокрема: виконувати досліди, осмислювати сутності процесів та умови їх перебігу; виявляти особливості росту, розвитку, поведінки живих організмів; використовувати набуті знання і уміння у навчально-пізнавальній і проєктній діяльності, у повсякденному житті; вирішувати навчальні проблемні ситуації, творчі завдання; володіти соціальними і природничими поняттями і використовувати їх у мовленні; встановлювати причиново-наслідкові зв'язки у природі; здійснювати відбір необхідних об'єктів, робити висновки, збагачувати власний життєвий досвід; подавати результати спостережень, досліджень, проєктної діяльності у вигляді малюнків, таблиць, логічного висновку.

Одним із найважливіших засобів компетентнісно орієнтованої реалізації методики з предмета «Я досліджую світ» є включення в навчально-методичний комплект завдань діяльнісного типу, які передбачають поєднання інтелектуальних зусиль із широким використанням методів чуттєвого пізнання навколишнього світу, забезпечення зв'язку засвоєного матеріалу з життєвим досвідом учнів; практичні вправлення. Таким чином, це орієнтує на забезпечення дослідницької активності учнів у вияві причиново-наслідкових зв'язків у природі і суспільстві, надання переваги знанням, які можна здобути самостійно, застосовувати набутий досвід у нових ситуаціях.

Засоби розвитку медіаграмотності у здобувачів початкової освіти в умовах вимушеного соціального дистанціювання

*Т.В. Юношева,
науковий співробітник відділу
початкової освіти імені О.Я. Савченко
Інституту педагогіки НАПН України*

Болючий досвід навчання в умовах війни, який зараз отримують українські учасники освітнього процесу, сприяє неминучому і вимушено стрімкому розвитку медіакомпетентностей та швидкій реалізації давно сформованій ідеї медіаосвіти в Україні. Саме умови критичної життєвої небезпеки вчителів і учнів є поштовхом до знаходження нових і удосконалення вже існуючих засобів надання освітніх послуг в період унеможливлення організації очного навчання у звичний спосіб.

Шляхом експериментального пошуку і високого рівня мотивації до самоосвіти вчителі початкової школи в неймовірно короткі строки опановують застосування нових онлайн ресурсів, створюють власні інтерактивні практичні доробки до навчального матеріалу. Завдяки партнерській взаємодії міжнародних організацій, вітчизняних громадських спілок та Міністерства освіти і науки України створюються нові навчальні мобільні застосунки для учнів початкової школи, які дозволяють навчатись з будь-якої точки світу за українськими освітніми програмами.

Новації торкнулись і підручників для початкової школи. З 2022 року створюватимуться комплекти навчальних матеріалів за оновленою моделлю: паперовий підручник, електронний додаток для учня та методичний посібник для вчителя. Саме підручник як основний засіб навчання сьогодні має відповідати найсучаснішим вимогам, бути універсальним освітнім матеріалом, цілісною системною добіркою засобів і інструментів супроводу учня й методичним путівником для вчителя. Інформаційно-цифрове доповнення навчальних матеріалів, упорядковане і послідовно зібране, не тільки позитивно впливатиме на якість формування ключових і предметних компетентностей молодшого школяра, але й допоможе уникнути небажаної інформації з помилкових посилань на неперевірені джерела.

Очевидним у процесі осучаснення української освіти є створення національних інтернет-платформ, програмного забезпечення з базами навчальних ресурсів. Це має бути систематизований комплект навчальних матеріалів універсального характеру (тобто такого, що не залежить від нюансів авторських навчальних програм) для кожного навчального предмета, що реалізують освітні галузі типового навчального плану, для кожного класу. Таким чином технології у практичному застосуванні мають стати гарантами високого рівня навчання, комплексом структурованої системи освіти.

МЕТОДИКА КОМПЕТЕНТІСНО ОРІЄНТОВАНОГО НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ УЧНІВ 5-6 КЛАСІВ ГІМНАЗІЙ

Реєстраційний номер: 0120U100433.

Роки виконання: 2020–2022 рр.

Назва пріоритетного напрямку: Педагогіка і психологія освітнього процесу.

Керівник наукового дослідження: В. Г. Редько, доктор педагогічних наук, старший науковий співробітник, доцент, завідувач відділу навчання іноземних мов Інституту педагогіки НАПН України.